

BOK- RECENSIONER

Profylaksen i graviditeten og de første leveår

På uppdrag av danska inrikesministeriet har denna bok utarbetats att tjäna som en vägledning för läkarnas profylaktiska arbete bland blivande mödrar och barn. *Den Alm. Danske Laegeforening* har bekostat utsändningen till alla sina medlemmar av publikationen, vilken tryckts som häfte i "*Bibliotek for Læger*". Boken räknar tjugotre medarbetare, specialister inom olika områden, och har redigerats av med dr Bent Friis-Hansen.

Kortfattade översikter lämnas av de undersökningar, som bör företas såväl av den gravida kvinnan som barnen i olika åldersstadier från den nyfödde upp till barn i 7 års ålder. Mycket bra och lättillgängliga data lämnas rörande barnens utveckling i kroppsligt och psykiskt hänseende samt översikter över vanligare sjukliga symtom och avvikelser i utvecklingshänseende. Syn-, hörsel- och språkdefekter behandlas och även ortopediska och barnkirurgiska problem beröres, liksom tandvården. Slutligen ges en översikt över lagbestämmelser och olika barnavårdande institutioner.

Det är således en ganska omfattande framställning, som i samlad form berör hela det profylaktiska arbetet för mödrar och barn. Otvivelaktigt är en sådan framställning som denna av mycket stort värde i synnerhet för alla de läkare, som

icke är specialister men ändå har att utföra ett omfattande arbete inom denna viktiga gren av hälsovården.

I vissa avseenden är verksamheten olikartad i de olika nordiska länderna framför allt i organisatoriskt hänseende och i fråga om lagbestämmelser, ekonomiska frågor, institutionsvård m. m. varför boken i vissa stycken icke är direkt användbar t. ex. för vårt lands vidkommande. Önskemål har emellertid i olika sammanhang framkommit om en liknande vägledare även i Sverige. Tiden torde vara mogen för utarbetandet av en sådan i synnerhet med tanke på att söka få en utvidgad och förbättrad småbarnsvård till stånd, varvid icke minst mentalhygieniska aspekter borde anläggas.

Justus Ström

Medicinsk ordbok

MARTIN WRETE. *Svenska Bokförlaget, Norstedts*, 248 sid. Pris 18 kr.

Det finns ett stort behov av en ordbok som förklarar de medicinska termerna för lekmän som ofta i sin dagliga gärning måste syssla med hithörande spörsmål. Det mesta av vår sjukvård bekostas numera av landstingskommuner och riksdag, där den enskilde ledamoten stundom har ganska svårt att göra sig en föreställning om vad han är med att besluta om. Dags-tidningar och tidskrifter överflödar av medicinska nyheter i artiklar som ofta ganska lättvindigt svänger sig med termer som är mer eller mindre riktigt återgivna. Både den som skriver dessa artiklar och den som läser dem skulle må väl av en ordbok, där både stavning och betydelse kunde kontrolleras. På svenska finns redan några sådana uppslagsverk, dels en större för

medicine studerande, dels en mindre för sjuksköterskor och annan sjukvårdspersonal. Professor *Martin Wrete* har nu utgivit en mera kortfattad ordbok som kan bli till god nytta för alla lekmän som kommer i beröring med medicinska spörsmål. Författarens kompetens som vetenskapsman och hans stora erfarenhet som praktisk läkare garanterar både att bokens uppgifter är korrekta och att urvalet uppslagsord gjorts med sinne för det praktiskt nyttiga. Boken är lätthanterlig till sitt format och typografiskt trevligt uppställd. Den kan rekommenderas till en var.

*

För sjuksköterskor och annan personal inom *ögonsjukvården* har leg. sjuksköterskan *Inga Hoffman* utgivit ett litet häfte med förklaringar till *ögonsjukvårdens* termer. Den innehåller det väsentliga inom detta område och kan lätt medföras i fickan av den som arbetar inom denna vårdgren. (20 sid. Pris kr. 2: 50.)

Nils Brage Nordlander

Fysisk träning vid multipel skleros

MARGARETA WESTRING. *Svenska MS-föreningarnas riksförbund*.

MS-sjukdomen, multipel skleros, har under senare år blivit mycket uppmärksammas i den allmänna debatten bland annat på grund av en intensiv propagandaverksamhet från de sjukas egen intresseorganisation. Den upplysningsverksamhet, som därvid bedrivits bland annat i radio i syfte att insamla pengar till forskning och vård av MS-sjuka har tyvärr ofta lett till att allmänheten fått en alltför dyster bild av sjukdomen. Efter varje sådan upplysningskampanj har läkarmottagningsarna fyllts av skräckslagna patienter, som sökt för obetydliga sym-

tom med den fasta förvisningen att de lider av MS-sjukdomen och är dömda till snar invaliditet och undergång. Det är därför med stor tillfredsställelse som man hälsar en nyutkommen liten skrift utgiven av Svenska MS-föreningarnas Riksförbund, kallad *Fysisk träning vid Multipel skleros*. Det är en alltigenom saklig, positiv och optimistisk skrift, väl ägnad att sätta i händerna på MS-sjuka, men också på deras omgivning. Boken inleds av två korta uppsatser, dels av professor Broman, som skildrar sjukdomens kliniska bild, dels av docent Bo Bjerner, som ger en utmärkt sammanfattning av de fysiologiska grundvalarna för den moderna sjukgymnastiska behandlingen av MS-sjukdomen. Docent Bjerner redogör i ett annat avsnitt för de goda resultat, som man vid rehabiliteringskliniken i Göteborg nått med idrott som hjälpmedel vid rehabiliteringen av såväl MS som andra neurologiska rubbningar. Större delen av skriften upptas av praktiska råd och anvisningar för behandlingarnas genomförande, författade av leg. sjukgymnasten Margareta Westring, som under en rad år ägnat all sin tid och intresse åt denna uppgift bl. a. vid MS-kolonierna i Sigtuna under somrarna. Den som sett henne i aktion där, känner med

glädje igen det energiska tonfallet och den smittande optimism, som mitt i all saklig beskrivning av rörelseschema och hjälpmedel kännetecknar hennes framställning. Den amerikanske läkaren Herman Kabat har utformat ett rörelseprogram för rehabilitering vid neurologiska rubbningar, som inte alltid är så lättillgängligt, men som blivit något av ett slagord runt om i världen, flitigt begagnat även av sådana, som aldrig satt sig in i vad Kabatsystemet egentligen innebär. Margareta Westring är väl förtrogen med Kabatbehandlingens teoretiska och praktiska tillämpning, men hon vet också dess begränsning och tillämpar den som en av flera olika vägar till förbättrad funktionsförmåga hos de MS-sjuka. Över huvud taget lägger hon ständigt tonvikten på praktiska övningar och förmågan att träna upp funktioner, som är nödvändiga för det dagliga livets små bestyr och som betyder så ofantligt mycket för de sjukas förmåga att klara sig själva. Det detaljerade rörelseprogram, som med goda illustrationer återges i boken, gör denna utmärkt väl lämpad som instruktionshandledning både för sjukgymnaster, som själva aldrig från början studerat Kabatbehandling, men även för arbetsterapeuter, gymnastik- och

idrottsledare och inte minst för läkare, vilka tyvärr ofta har alldeles för liten insikt i sjukgymnastikens både teori och praktiska möjligheter. Många svenska läkare har aldrig fått lära sig någonting om sjukgymnastik under sin utbildning och förstår därför inte att effektivt utnyttja den värdefulla hjälpkraft som sjukgymnasten är. Den föreliggande skriften är en utmärkt och praktisk introduktion till sjukgymnastisk rehabilitering av neurologiskt handikappade personer.

Nils Brage Nordlander

Rättelse

På sid. 353 (recension av boken "Tonårsskola i utbildningssamhälle") i närmast föregående nr av SMT har uppstått ett ombrytningsfel i 2:a spalten. Meningen som börjar med 7:e raden skall ha följande lydelse: "Traditionsbundenhet och identifikation med den egna familjen tycks uppfattas såsom negativa egenskaper, om de förekommer inom de lägre socialgrupperna och risken för rotlöshet och onödiga motsättningar mellan generationerna, som sannolikt kunnat undvikas genom ett mindre forcerat reformeringstempo, diskuteras ej."

300 METER ÖVER HAVET

ligger kurorten MÖSSEBERG i Västergötland på bergets sydöstra sluttning mycket vackert och vindskyddat. Moderna behandlingsresurser jämsides med behaglig komfort och vila. Patienter lidande av tuberkulos eller svårartad psykisk sjukdom kunna ej mottagas. Snabba direkta förbindelser med Stockholm 4,5 tim. Göteborg 1,5 tim.

Läkararvoden och kostnaderna för fysikalisk terapi ersättes till en del av sjukkassan.

Inga kurplats- eller inskrivningsavgifter.

Överläkare: Rune Wikström.

Modern medicinsk undersökningsavd. Alla brukliga badformer serveras. Individuell dietmat.

Helpension från 29:— pr dag.

*Unna Er
en hälsobringande
vila på*

Mösseberg

Tel. Falköping 0515/100 46 för upplysningar
Vx. sanatoriet Falköping 0515/132 20